

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi uccsa 22. I. em. Telefon: 13-33. Kiadóhivatal, közlönykiadó és jegyiroda: Aradi uccsa 8. Telefon: 306. Nyomda: Lőw Lipót uccsa 19. Telefon: 16-34. Távirat és levélcím: Délmagyarország Szeged.

Csütörtök, 1930 január 30
Ára 16 fillér

VI. évfolyam, 24. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3-20 vidéken és Budapesten 3-60, külföldön 6-40 pengő. - Egyes szám ára hétköznapi 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvételei tarifa szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel

Törvényellenességek a szegedi közigazgatásban

Nem tagadhatjuk, bármennyire kedvünk ellenére vagyunk kénytelenek beismerő vallomást tenni, hogy egy idő óta közigazgatási hirszolgálatunk szintelenebb és érdektelenebb, mint amilyen évek hosszú során keresztül volt. A mentségünk kézenfekvő: nem mi lettünk szintelenebbek és nem mi lettünk érdektelenebbek, hanem maga a közigazgatás. Nem a nyilvánosság közéleti szellemét érlelő, közéleti morált kialakító tiszta levegője tölti meg a közigazgatást, hanem a titokzatosság áporodott levegője. Ami eddig a napfényes országuton haladt, sötét sikátorba fordult pár hónap óta.

Mindezt azért mondjuk el előljáróban, hogy amikor egy nap nyilvánosságra kerül közigazgatási tényeik vizsgáljuk a törvényesség szempontjából s megállapítjuk róluk, hogy a törvénnyel nem egyeztethetők össze, arra kelljen gondolni mindenkinek: *hány ügy lehet a titokzatosság homályában, amiről épp így meg lehetne állapítani, hogy a törvényesség kritikáját nem bírja el.*

Kezdjük a kórházi igazgató-főorvos lakáskérdésével. A polgármester úgy határozott, hogy a kórházigazgató a jövőben lakpénz helyett ösztöbás lakást kap a város épületében. Nem vizsgáljuk most azt, hogy érdemben helyes-e ez a határozat s a kórház kitűnő igazgatóját joggal megilleti-e ennyi méltányosság, — csupán annak megállapítására szorítunk, hogy ez a határozat meghaladta a polgármester hatáskörét, ily határozat hozatalára a polgármester hatáskörrel nem bír, *ez a határozat tehát nem törvényes.* Az a kérdés, hogy egy tisztviselő készpénzben vagy természetben kapja illetményét, nem vagyoni jogi kérdés, hanem szervezeti ügy és illetménykérdés. Abban a kérdésben való határozathozatal, hogy a város tisztviselői hogyan kapják illetményeiket, eddig sem tartozott a városi tanács hatáskörébe, tehát ebben a kérdésben való határozathozatal joga a törvénnyel fogva sem ment át a polgármester jogkörébe. A városnak van szabályrendelete, mely ebben a kérdésben intézkedett s van külön törvény, melynek rendelkezései hatályosak. A polgármester ezzel a határozattal szabályrendeletet módosított s ehhez joga nem volt. A törvényesség védelme címén kell szóvá tenni ezt a törvénnyel össze nem egyeztethető határozatot.

A tegnapi nap krónikája azonban más irányban is keltenek nyugtalanságot. A közegészségügyi bizottság ülést tartott, zárt ülésben foglalkozva a kórház kérdésével. Ez a tény két szempontból sérti a törvényt. Először azért, mert ez a bizottság ülésre összehívható nem volt. Az 1929:XXX. t.-c. 96. §-a szerint a régi törvényhatósági bizottságok tagjainak megbízatása az új törvényhatósági bizottság megalakulásáig tart. Ha pedig a törvényhatósági bizottsági tagság megszűnt, megszűnt természetesen a törvényhatósági bizottsági tagságon nyugvó külön megbízatás hatályossága is. Érthetőbben és plasztikusabban: *ha megszűnt a régi közgyűlés, megszűntek a régi közgyűlés bizottságai is.* Nem működhetnek tehát azok a bizottságok, melyeket a régi közgyűlés állított össze. Törvényellenes volt tehát a közegészségügyi bizottságnak összehívása s törvénytelen ennek a bizottságnak mű-

ködése. A törvénytelenül összehívott bizottság törvénytelen működését természetesen semmisnek kell tekinteni.

Törvénytelen volt azonban a bizottság működése azért is, mert zárt ülésben határozott. Az új törvény szerint a közgyűlés szakbizottságokat alakíthat s ezeknek a szakbizottságoknak ülései, illetőleg nem is ülései, hanem tárgyalásai zártak. Nyilvánvaló tehát, hogy *csak az új közgyűlés által alakítandó szakbizottságok tárgyalhatnak a nyilvánosság kizárásával.* Ez a tárgyalási mód nem volt a törvénnyel fogva kötelező a régi közgyűlés által alakított bizottságokra s főként *nem kötelező az új közgyűlés bizottságaira sem, ha azok nem szakbizottságok, hanem a törvény alapján alakítandó bizottságok.* A közegészségügyi bizottság nem a törvényhatóság szakbizottsága, melynek megalakítása a törvényhatóságra van bízva, hanem a törvény alapján megalakítandó (1876:XIV. 149. §) bizottság. Már pedig a törvény által megalakítandó bizottságok ülései nem zártak, a nyilvánosság kizárásával csak a törvényhatóság szakbizott-

ságai tárgyalhatnak. A közegészségügyi bizottság a törvény erejénél fogva nem zárhatja ki tárgyalásairól a nyilvánosságot.

A polgármester össze szokta hívni az üzemi tanácsot is, melyet a régi közgyűlés alakított meg, pedig azok a tagjai is elvesztették megbízatásukat, akik az új közgyűlésnek tagjai lettek. Alkotmányos aggodalmaink vannak ennek a tanácsnak működésével szemben. Így azonban természetesen nem sietnek összehívni a közgyűlést és megalakítani a működésre jogosult bizottságokat, egyszerűen összehívják a régi bizottságokat, melyek tagjai — akár megválasztották őket az új közgyűlésbe, akár nem — egyformán elvesztették megbízatásukat.

Különös szerepet kényszerítenek ránk a viszonyok. Mi az új törvény megerősítésének pillanatáig harcoltunk a törvény ellen s most nekünk kell harcolni a törvény rendelkezéseinek érvényrejutásáért azokkal szemben, akik nem fáradtak el magasztalni az új törvényt, annak intézkedéseit és megalkotóit. Nekünk azonban, akik a törvényesség álláspontját védjük és védjük, az a kötelességünk, hogy megvédjük a törvény rendelkezéseit azokkal szemben, akik a rendelkezéseket csak magasztalják, de végre nem hajtják.

A hamis százdollárosokat a moszkvai államnyomdában gyártották?

Fontokat és kínai yenekeket is hamisított a szovjet

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Berlínből jelentik: Egy könyvművész szennázó jelentést közöl, amely szerint a cservonec hamisítási pör egyik vádlottjának, Bell nyomdásznak védője, dr. Sach a pör további során bizonyítani fogja, hogy a hamis százdolláros bankjegyek a moszkvai államnyomdában készültek és hogy a hamisítványokat a központi végrehajtó bizottság ügynökei viték Németországba. Dr. Sach állítólag bizonyítani fogja, hogy a szovjet a kínai konfliktus napjaiban óriási mennyiségű hamis bankjegyeket gyártott, elsősorban dollárokat, azután fontokat és kínai yenekeket, két és félmilliárd dollár értékben.

A hamis pénzeket Mongolián keresztül csempészték Kínába. Feng tábornok, aki az orosz-kínai konfliktusban az oroszok mellé állt, két tonna hamis bankjegyet kapott, egy tonnát pedig a keleti hadszíntéren operáló hadsereg vezérkari főnöke.

A rengeteg hamisítványt a vezérkari főnökség utasítására Európa különböző államaiba továbbították és így jutottak a hamisítványok előbb Lengyel-, azután Németországba.

Beavatott berlini politikai körökből eredő értesülés szerint Oroszországból már néhány hónappal ezelőtt olyan hírek érkeztek, hogy a szovjetkormány nagyarányú pénzhamisítást tervez.

Berenguer tábornok megalakítja Spanyolország alkotmányos kormányát

Madrid örömmámoiban ünnepli a diktatúra bukását

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)
Madridból jelentik: A megbukott diktátor utóda, Berenguer tábornok, designált miniszterelnök, szerdán délelőtt kétszer is megjelent Alfonz király előtt és tájékoztatta a kormány megalakítása körül folyó tanácskozásairól. Amikor a tábornok a kora délutáni órákban a második kihallgatásról távozott, a reá várakozó újságírók előtt azt a reményét fejezte ki, hogy az új kormány hamarosan megalakul.

A spanyol sajtó általános helyesléssel fogadja Berenguer tábornok miniszterelnökségét. Az A. B. C. úgy véli, hogy az új ura-

lom alatt a katonaságnak teljesen tartózkodnia kell a politikától. A lap szerint Primo de Rivera miniszterelnök visszavonulásával a diktatúrát befejezettnek kell tekinteni. A lap elismeréssel méltatja Primo de Rivera tábornok munkáját és az ország tekintélye érdekében elért eredményeit.

A diktatörbukás hírére Madrid örömmámoiban tört ki, az egyetemi ifjúság viharosan tüntet az utcákon, vidéki városokból helyi forradalmakat is jelentenek. A madridi ügyvédi kamara egyik tagja és de Rivera ügyvéd fia közt konfliktus történt, amelynek vége párbaj lesz.